

Biernat, Andrzej

"Bibliografia katolickich czasopism religijnych w Polsce 1918-1944", oprac. i red. Zygmunt Zieliński, Lublin 1981 : [recenzja]

Przegląd Historyczny 74/2, 419

1983

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

Bibliografia katolickich czasopism religijnych w Polsce 1918—1944, opracowanie i redakcja Zygmunt Zieliński, Wydawnictwa Towarzystwa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1981, s. 410.

Problemowe określenie tematyki bibliografii wymagało od jej twórcy w miarę ścisłego wytyczenia granic zagadnienia, które stało się przedmiotem rejestracji. W omawianej publikacji, wedle zapewnień wydawcy, zostały zebrane wszystkie znane czasopisma o proveniencji katolickiej (we wszystkich jej obrządkach tj. łacińskim, grekokatolickim, bizantyjskosłowiańskim i ormiańskim), które w całości lub w części poświęcone były zagadnieniom religijnym. Obok czasopism ściśle religijnych, tzn. takich, które wyłącznie poruszały tematykę dewocjonalną lub doktrynalną, objęto rejestracją także te czasopisma, w których powyższe treści nie zawsze dominowały, ale podawane inne informacje związane były z działalnością instytucji religijnych. Mam tu na myśli czasopisma wydawane przez Akcję Katolicką czy też organizacje charytatywne, w których niekiedy dominowały sprawozdania z ich działalności. Natomiast na boku pozostawiono te wszystkie czasopisma katolickie czy z Kościołem związane, na łamach których przeważała tematyka świecka.

W sumie zostało zarejestrowanych 1105 pozycji. Nie wszystkie z nich nazwać można czasopismami, nawet w szerokim rozumieniu tego słowa. Znalazły się bowiem w bibliografii różnorodne kalendarze kościelne, spisy duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego (elenchusy, schematyzmy) czy wreszcie jednodniówki wydawane przez różne instytucje kościelne lub organizacje z nimi związane. Obszerne opis bibliograficzny nie tylko informuje o tytule i jego zmianach, ale także o formie, objętości, nakładzie, wydawcy, składzie redakcji, drukarni i drukarzach, wreszcie, co nie zawsze jest spotykane w tego typu publikacjach, krótko charakteryzuje treść oraz wskazuje na miejsce przechowywania. Bibliografia została opatrzona indeksem nazwisk, miejscowości a także wykazem tytułów z podziałem na poszczególne diecezje i zgromadzenia zakonne.

Historyk Kościoła i zagadnień związanych z życiem religijnym społeczeństwa polskiego okresu międzywojennego i okupacji, a także historyk prasy otrzymał doskonałą, bo w większości opartą o autopsję i w miarę pełną pomoc bibliograficzną, która nie tylko ułatwia dotarcie do potrzebnych czasopism, ale sama w sobie ukazuje rozmiar potrzeb i aspiracji w zakresie czasopiśmiennictwa społeczeństwa polskiego w latach 1918—1944.

A. B.

Zapiski opracowali: Andrzej Biernat (A. B.), Jolanta Choińska-Mika (J. Ch.-M.), Wojciech Fałkowski (W. F.), Andrzej Karpiński (A. K.), Rafał Karpiński (R. K.), Łukasz Kądziała (Ł. K.), Adrienne Körmendy (A. Kö.), Antoni Mączak (A. M.), Maria Niewęglowska (M. N.), Bronisław Nowak (B. N.), Kazimierz Stembrowicz (K. S.), Andrzej Szwarz (A. S.), Jerzy Tomaszewski (J. T.), Michał Tymowski (M. T.), Małgorzata Żbikowska (M. Ż.).